Beschouwingen begroting2023 PvdA/GroenLinks

Voorzitter, leden van de raad.

Kent u die van de 4 fietsers, die naar Parijs zouden gaan? Nou, die gingen niet. Ze waren er echt helemaal klaar voor: in strakke pakjes van lycra in groene en blauwe neonkleuren, stoere helmpjes op, handschoentjes aan en de bidons gevuld. Uitgezwaaid door hun enthousiaste en trotse familieleden, besloten ze aan de Maas alvast even te gaan rusten en een paar biertjes te drinken. Intussen waren ze dolenthousiast over zichzelf. Ze prezen elkaar om hun lef, fantaseerden over de snelheden die ze zouden halen en waren vol vertrouwen over hun eigen kunnen. Maar goed, eerst even wat eten en wat drinken. Voorzitter, ze gingen uiteindelijk niet. Het werd al laat, Parijs was eigenlijk best ver en het begon te regenen en bovendien, hier was het toch ook mooi? Parijs dat deden ze in de toekomst nog wel een keer. Volgend jaar ofzo..

Aan dit verhaaltje doet ons dit college denken….veel grote woorden, weinig daden.

'Vertrouwen en lef in roerige tijden' zijn de drie centrale begrippen in de aanbiedingsbrief. Wij zullen daar nader op ingaan. Die roerige tijden, daar zijn wij het mee eens. Moeilijke tijden, zorgelijke tijden; misschien zelfs een 'scharniertijd'..

Wat betreft roerige tijden noemt het college een aantal vraagstukken die inderdaad voor veel beroering en onrust zorgen: toenemende armoede; opvang van vluchtelingen; stikstofprobleem. Het college onderkent dat ook op lokaal vlak actie ondernomen moet worden om dergelijke nijpende maatschappelijke vraagstukken aan te pakken en op te lossen. En als je dat zo zegt, dan klinkt dat als beleidstaal. Want deze 'gemeentelijke vraagstukken' vertalen zich voor vele van onze inwoners in hele concrete en dagelijkse problemen. 'Hoe krijg ik mijn energierekening betaald, heb ik dan nog wel geld over om rond te komen, kan ik mijn kinderen wel een goede en gezonde maaltijd voorzetten, kan ik hen met de feestdagen iets extra's bieden. En wat als het niet meer lukt, waar kan ik dan op rekenen, op wie kan ik rekenen, waar kan ik terecht en waarvoor. Wanneer krijg ik daar duidelijkheid over. ..'

Bij het verder lezen van de aanbiedingsbrief en de begroting klinken die begrippen: vertrouwen en lef in roerige tijden steeds holler.. Om de kwaliteiten en vermogens van gemeenschappen te versterken zouden wat meer concrete en steviger maatregelen genomen mogen worden. En het eigen lef verdampt al snel in vage voornemens en beloften. Roerige tijden vragen om concretere acties van de gemeente. En omdat het in de begroting niet te vinden is, vragen we met name aan de coalitiefracties heel concreet: wat zijn uw ideeën of voorstellen om de groeiende armoede in onze gemeente een halt toe te roepen? Welke voorstellen gaat u doen? We horen het graag. Intussen hebben wij natuurlijk ook nagedacht en niet voor het eerst. Het college komt met het voorstel om 500.000 euro uit te trekken voor hulp aan huishoudens die financieel in de knel komen, maar heeft nog geen idee op welke manier ze dat gaat doen. En dat, terwijl mensen nu al in de knel komen en niet kunnen blijven wachten en maar hopen dat er nog iets komt.

Daarom hebben wij het volgende concrete voorstel: trek de norm voor de energiecompensatie aan huishoudens op van 120% naar 150% van het sociaal minimum en reserveer hiervoor naast die 5 ton

nog 1,5 miljoen uit de goed gevulde portemonnee van de algemene middelen. De kost gaat hier voor de baat uit, zeg ik ook maar even voor de VVD, indien gezinnen in de schuldverlening terecht komen, zijn we uiteindelijk duurder uit en veroorzaakt dit veel meer ellende in onze gemeenschappen.

Een volgend groot vraagstuk heeft te maken met de **aantasting van de kwaliteit van de fysieke omgeving**, hetgeen tot uiting komt in met name te grote emissies van schadelijke stoffen (o.a. stikstof, ammoniak) dat leidt tot een aantasting van de natuur en de gezondheid van onze inwoners en dieren. Het met veel bombarie aangekondigde lef dat het college in dit kader aan de dag legt bestaat uit keukentafelgesprekken met agrarische ondernemers die mogelijk willen stoppen. *Keukentafelgesprekken*..dat horen wij al jaren. Het is de oplossing van alle vooruitschuivers in dit land: *we houden keukentafelgesprekken* ..Maar het stoppen van agrarische ondernemers wil nog niet zeggen dat de totale omvang van de intensieve veehouderij in onze gemeente afneemt… Er worden nog steeds aanvragen gedaan voor uitbreidingen op basis van een beleid dat de ernst van de situatie totaal niet onderkent en intussen volkomen achterhaald is. Daarom dringen wij al heel lang aan op een herijking van de kaderstellingen, te beginnen met de kaderstelling op het gebied van de fysieke leefomgeving. Raad en college hebben intussen afgesproken deze herijkingen inderdaad op te pakken, maar dat is een gebed van lange adem. En zo lang dit niet gebeurt kan de uitbreiding van de intensieve veehouderij doorgaan op basis van het jaren geleden en intussen volkomen achterhaalde beleid. Daarom stellen wij voor om een moratorium in te stellen, hetgeen inhoudt dat geen nieuwe uitbreidingen van intensieve veehouderij in behandeling worden genomen zolang bedoelde herijking nog niet is opgepakt en afgerond. Hiertoe zullen wij een motie indienen en ook hier horen wij weer graag wat de andere fracties voor ideeën hebben. Onze fractie neemt tenminste aan, dat ook de andere fracties zich zorgen maken over de mogelijke gevolgen van de vogelgriep voor de gezondheid van ons allemaal en bovendien ook over de risico's van de uitstoot van ammoniak voor de volksgezondheid en van nitraat en landbouwgif in het grond- en oppervlaktewater.
Onorthodoxe ideeën, lef dus, zijn ook nodig om de opwarming van de aarde terug te dringen. Wij denken bijvoorbeeld aan een 'witte fietsvoorziening' en elektrische deelauto's. We zouden in elk geval meer laadpalen moeten plaatsen en alle kernen autoluw moeten maken, zodat die fiets- wandel- en kindvriendelijker worden. Wellicht hebben de andere fracties nog meer concrete voorstellen?

Dan is er het nijpende **vraagstuk van de woon- en asielcrisis**. Er zijn te weinig woningen en als gemeente doen wij te weinig aan de opvang van asielzoekers. Om aan de grote vraag naar woningen tegemoet te komen is een soort Deltaplan nodig. Daarom doen wij u het voorstel om als gemeente inderdaad **lef** te tonen en **zelf** te zorgen voor de bouw van 100 tijdelijke huurwoningen verspreid over de grotere kernen: Baarlo, Maasbree, Meijel, Helden, Panningen, Kessel. Dit aanvullend op de bouw van reguliere sociale (huur)woningen. En indien daar extra ambtelijke capaciteit voor nodig is, dan moeten we dat faciliteren. Daarnaast moeten we de corporaties faciliteren door tegen gereduceerd tarief grond ter beschikking te stellen, zodat ook hier extra sociale huurwoningen gebouwd kunnen worden, maar ook goedkopere koopwoningen en woningen in de categorie middenhuur. Een actieve grondpolitiek vanuit de gemeente hoort daar nadrukkelijk bij. We horen graag van het college van men daarvan vindt maar vooral ook van de raad. Welk lef gaat u tonen?

Tenslotte willen we extra aandacht en inzet voor behoud, herstel en vergroting van **biodiversitei**t. Ons voorstel is daarvoor een plan de campagne op te stellen. We noemen al enkele aandachtspunten die hierbij uitgewerkt moeten worden in concrete voorstellen:

a. Actief in gesprek gaan met boeren over verduurzaming van hun bedrijfsvoering en de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen faciliteren. Stimuleren dat op zo'n wijze landbouw plaats vindt dat een positieve bijdrage geleverd wordt aan natuur, milieu, klimaat, voedselzekerheid en sociale omstandigheden (regeneratieve landbouw)
b. In het buitengebied (meer) flora- en faunapassages aanleggen en goed onderhouden
c. Groen in de wijken beschouwen als nutsvoorziening, net als straatverlichting en riolering.
d. Daar waar mogelijk braakliggende terreinen een geld beschikbaar te stellen aan de lokale natuurverenigingen waaronder de plattelandscoöperatie om met bloemrijk zaadmengsel deze terreinen in te zaaien. Een prachtig voorbeeld hiervan zien we in Meijel op de locatie naast de sporthal.
e. Natuurinclusief bouwen dwz dat bij nieuwbouw de biodiversiteit versterkt moet worden en dat het aanwezige groen uitgangspunt is bij het ontwikkelen van plannen en niet sluitstuk. Bv bij de nieuwe plannen in Kuukven Baarlo
f. De bomenpopulatie en bomendiversiteit vergroten door onder andere iedere nieuwkomer (ieder nieuwgeboren kind, maar ook iedere nieuwe inwoner) een boom cadeau te doen en deze te planten langs lanen in het buitengebied.
g. Grond in het buitengebied aankopen met als doel om de natuur te versterken.
h. Geen medewerking verlenen aan initiatieven die afbreuk doen aan de biodiversiteit
i. Glyfosaat en ander landbouwgif verbieden, te beginnen bij de eigen gemeentelijke gronden.

Ook hier horen wij graag aanvullende of andere ideeën van de fracties om de biodiversiteit te versterken.

Voorzitter, PvdA/GroenLinks heeft met deze beschouwing getracht om het college wat te helpen, om uiteindelijk toch in Parijs te komen. Niet met luchtfietserij, maar met een concrete route. We hopen dat de andere fracties ook met concrete voorstellen komen om dit college te helpen.
Niet voor ons, maar voor iedereen in Peel en Maas. Toon daadkracht, wees weer koploper, zorg ervoor dat men in Peel en Maas weer echt vertrouwen in de toekomst kan hebben. Een gezonde, bloeiende toekomst voor mens, dier en natuur en heb het vertrouwen dat de mensen in Peel en Maas met u mee willen denken. Onze fractie zal dat zeker blijven doen.
Traditiegetrouw, danken wij de organisatie voor het opstellen en toelichten van de begroting.